

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ος όροφος, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 3/2023

Μεταξύ:

MEGA GUARD PRIVATE SECURITY SERVICES CYPRUS LIMITED

Αιτητών

v.

ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ – ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

MEGA GUARD PRIVATE SECURITY SERVICES CYPRUS LIMITED

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Στέλιο Παναγίδη, Δικηγόρο για Στέλιος Παναγίδης ΔΕΠΕ
2. Ξένια Κουσταή, Δικηγόρο για Στέλιος Παναγίδης ΔΕΠΕ

Αναθέτουσα Αρχή:

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ – ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Στεφανία Οδ. Χατζηστεφάνου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α'
2. Ανδρέα Τσερκέζο, Πρωτοκολλητή

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 23 Μαρτίου, 2023

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού αρ. 1/2022 με τίτλο «Φρούρηση των Κτηρίων των Δικαστηρίων Παγκύπρια» είχε ως αποτέλεσμα την καταχώρηση από τους Αιτητές, η προσφορά των οποίων δεν επιλέγηκε λόγω τιμής, την καταχώρηση της παρούσας Προσφυγής. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε Παγκύπρια στην εταιρεία SPS PRIVATE SECURITY SERVICES LIMITED («ο Επιτυχών»).

Σύμφωνα με τα γεγονότα ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 7.6.2022 με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών την 8.9.2022 και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει τιμής ανά επαρχία. Η εκτιμώμενη δαπάνη της σύμβασης, σύμφωνα με την προκήρυξη, καθορίστηκε στο ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων εξακοσίων ογδόντα τεσσάρων χιλιάδων τρακόσιων εβδομήντα πέντε ευρώ (€4.684.375,00).

Εμπρόθεσμα υποβλήθηκαν τέσσερεις προσφορές μεταξύ των οποίων η προσφορά των Αιτητών και του Επιτυχόντα.

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών η Επιτροπή Αξιολόγησης σε έκθεσή της ημερομηνίας 25.11.2022 εισηγήθηκε την ανάθεση της σύμβασης στον Επιτυχόντα.

Η εισήγησή της υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του στις 10.01.2023 και στις 11.01.2023 γνωστοποιήθηκαν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού.

Οι Αιτητές για ακύρωση της απόφασης κατακύρωσης του διαγωνισμού ισχυρίζονται ότι με βάση την οικονομική προσφορά του Επιτυχόντα το συνολικό ποσό της προσφοράς του για κάθε επαρχία είναι χαμηλότερο από τα κατώτατα όρια καταβολής μισθού λαμβάνοντας υπόψη όλες τις υποχρεώσεις του εργοδότη πλέον το νόμιμο Διοικητικό κόστος, καθώς επίσης και το Εργολαβικό κόστος, παραβιάζοντας κατάφωρα τις προβλεπόμενες και ισχύουσες διατάξεις της Εργατικής και Ασφαλιστικής Νομοθεσίας. Οι εργατοώρες, αναφέρουν, που προκύπτουν, υπολείπονται του κατώτατου ορίου μισθών ως καθορίζονται από τον περί Κατώτατου Ορίου Μισθών Νόμο, Κεφ. 183, ο οποίος κατώτατος ωριαίος μισθός από τη 1^η Απριλίου 2012 ανέρχεται στα €4.90.- ακαθάριστα και μετά από βμηνη περίοδο συνεχούς απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη στα €5.20.-ακαθάριστα.

Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, αναφέρουν, όρος 9.4, Αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών, Μέρος Α, προσφορές των οποίων η τιμή μονάδας δεν υπερβαίνει το άθροισμα του κατώτατου μισθού δεν θα γίνονται αποδεκτές. Επίσης στο Παράρτημα II: Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές, παράγρ. 4.1.8, Διαμόρφωση Κόστους Παροχής Υπηρεσιών και Όροι Πληρωμής, ρητά αναφέρεται ότι ο φύλακας πρέπει να έχει λογικές αποδοχές και σε καμιά περίπτωση λιγότερες του ελάχιστου επιτρεπτού ορίου βάση της νομοθεσίας.

Η Αναθέτουσα Αρχή, συνεχίζουν, κατά παράβαση των διατάξεων σχετικής νομοθεσίας για τους κατώτατους μισθούς, έκρινε ως αποδεκτή και ως νόμιμη σε σχέση με το εργατικό κόστος την οικονομική προσφορά του Επιτυχόντα, ο οποίος

στην προσφορά του υπολόγισε ως αμοιβή ανθρωποώρας το ποσό των €5,98 για όλες τις Επαρχίες, ποσό το οποίο υπολείπεται του ορίου του κατώτατου ορίου μισθών, σύμφωνα με τον περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών Νόμο (Κεφ. 183) καθότι αν στο ποσό των €5,20 που είναι ο κατώτατος μισθός μετά την υπηρεσία των 6 μηνών προστεθούν οι νόμιμες Εισφορές Εργοδότη ανά Μισθωτό, που είναι ένα ποσοστό 14,90%, τότε το συνολικό κόστος ανέρχεται σε €5,97. Επομένως το ελάχιστο κατώτερο νόμιμο κόστος της εργατοώρας που προκύπτει από τους ανωτέρω υπολογισμούς, καλύπτει μόνο το εργατικό κόστος και δεν υπολογίζει οπουδήποτε ποσά για την κάλυψη του διοικητικού κόστους, των αναλωσίμων και του εργολαβικού κέρδους.

Οι Αιτητές με αναφορά στα σχετικά με τον τρόπο σύνταξης της οικονομικής προσφοράς, τα διοικητικά κόστη, τον εξοπλισμό, τα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης και του Συμβουλίου Προσφορών, υποστηρίζουν ότι αν και το ζήτημα της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς απασχόλησε την Επιτροπή Αξιολόγησης, οι προσφορές του Επιτυχόντα και της Εταιρείας Symeou & Pavlou Zeus Private Security Ltd δεν κρίθηκαν ως ασυνήθιστα χαμηλές. Για την προσφορά του Επιτυχόντα, αναφέρουν, η οποία είναι κατά 46,50191% χαμηλότερη από την προϋπολογιζόμενη δαπάνη, η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να ζητήσει εξηγήσεις. Από τη στιγμή, ισχυρίζονται, που η προσφορά του Επιτυχόντα για κάθε επαρχία ήταν χαμηλότερη από τα κατώτατα όρια καταβολής μισθού, λαμβανομένων υπόψη όλων των υποχρεώσεων του εργοδότη, το νόμιμο διοικητικό κόστος (κόστος

παροχής υπηρεσιών) καθώς και το εργολαβικό κόστος, η Αναθέτουσα Αρχή ήταν υποχρεωμένη να ζητήσει εξηγήσεις και παρέπεμψαν σε σχετικές αποφάσεις της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών¹. Η αναφορά στα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης ότι το ζήτημα της ασυνήθιστα χαμηλής τιμής εξετάστηκε «επισταμένα» δεν είναι αρκετό.

Τέλος οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής είναι αποτέλεσμα πλάνης περί τα πράγματα και τον νόμο και λήφθηκε υπό πλάνη και χωρίς έρευνα. Επίσης ότι εσφαλμένα απορρίφθηκε η προσφορά τους, αφού η αιτιολογία που δόθηκε δεν είναι σαφής.

Η Αναθέτουσα Αρχή, τονίζουν, δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους η προσφορά του Επιτυχόντα θεωρήθηκε εντός προδιαγραφών. Το γεγονός ότι, το συνολικό ποσό της προσφοράς του για κάθε επαρχία, είναι χαμηλότερο από τα κατώτατα όρια καταβολής του μισθού, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις υποχρεώσεις του εργοδότη και ότι παραβιάζει κατάφωρα τις προβλεπόμενες και ισχύουσες διατάξεις της Εργατικής και Ασφαλιστικής Νομοθεσίας δεν λήφθηκε υπόψη.

Η Αναθέτουσα Αρχή τους ισχυρισμούς των Αιτητών τους απορρίπτει ως αβάσιμους. Αρχικά σημειώνει ότι οι Αιτητές δεν νομιμοποιούνται στην προώθηση της παρούσας προσφυγής, κυρίως σε ό,τι αφορά στο τμήμα του Διαγωνισμού που σχετίζεται με την επαρχία Λευκωσίας. Η προσφορά τους, αναφέρει, είναι 4^η στη

---

¹ Προσφ. 33/2016, KPMG LIMITED v. Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, ημερ. 16.11.2016, Προσφ. 16/2020, Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών ΛΤΔ v. Υπουργείου Άμυνας, ημερ. 3.12.2020

σειρά κατάταξης, η δε προσφορά του 3^{ου} σε σειρά προσφοροδότη, ήταν για ποσό πιο ψηλό από εκείνο το οποίο διατείνονται ότι αποτελεί «κατώτερο νόμιμο κόστος της εργατοώρας [...]» και ταυτόχρονα πιο κάτω από το ποσό της οικονομικής προσφοράς των Αιτητών, γεγονός που καθιστά την προσφυγή των Αιτητών, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον στην επαρχία Λευκωσίας, αλυσιτελή.

Όσον αφορά τον κατώτατο μηνιαίο μισθό η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι η θέση των Αιτητών ότι το ποσό των €5.98 ως αμοιβή ανθρωποώρας υπολείπεται των κατωτάτων ορίων, είναι εσφαλμένη. Οι Αιτητές εσφαλμένα διασυνδέουν το ζήτημα των απολαβών των φρουρών με το ζήτημα των τιμών των υποβληθεισών προσφορών. Η αμοιβή ανά ανθρωποώρα, τονίζει, την οποία οι προσφοροδότες έπρεπε να συμπληρώσουν στο Έντυπο 9, δεν αποτελεί τον μισθό ο οποίος θα καταβάλλεται σε έκαστο φρουρό που θα προσληφθεί από τον Επιτυχόντα, αλλά το ποσό το οποίο θα καταβάλλεται από την Αναθέτουσα Αρχή στον Επιτυχόντα, ο οποίος με τη σειρά του έχει την ευθύνη να καταβάλει στο προσωπικό που θα εργοδοτήσει, για σκοπούς εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμβασης, κατ' ελάχιστο, τα όσα προβλέπονται από την νομοθεσία και παρέπεμψε στους όρους 8.3.3. (δ) και (ε) του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού.

Στην παρούσα περίπτωση, τονίζει, ο Επιτυχών στο Έντυπο 9 στη στήλη «Αμοιβή Ανθρωποώρας» κατέγραψε το ποσό των €5.98, το οποίο είναι κατά 0,78 σεντς αυξημένο ανά ώρα σε σχέση με τον κατώτατο μισθό που πρέπει να καταβάλλεται στους φρουρούς ασφαλείας σύμφωνα με τη νομοθεσία σε όσους συμπλήρωσαν

στον ίδιο εργοδότη, 6 μήνες εργασίας και αυξημένο κατά πολύ σε σχέση με φρουρούς που δεν συμπλήρωσαν 6 μήνες εργασίας. Συνεπώς, συνεχίζει, υπάρχει συμμόρφωση με το σχετικό όρο του Διαγωνισμού και διασφαλίζεται η καταβολή κατ' ελάχιστον του κατώτατου μισθού.

Σ' ότι αφορά τα διοικητικά κόστη αυτά επαφίενται στον κάθε προσφοροδότη πώς θα τα διαχειριστεί, πως θα καταβάλλει τις εισφορές που έχει υποχρέωση και πως θα αποκομίσει κέρδος, έχοντας προηγουμένως καταβάλει στους εργοδοτούμενους φρουρούς τον κατώτατο μισθό. Το θέμα αυτό δεν αφορά την Αναθέτουσα Αρχή, εκτός εάν διαφαίνεται ότι η προσφερόμενη τιμή είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Η Αναθέτουσα Αρχή στην παρούσα περίπτωση έπρεπε να εξετάσει κατά πόσον μέσω της προσφοράς του Επιτυχόντα διασφαλίζεται η καταβολή του κατώτατου μισθού και επίσης την προσφορά στο σύνολό της, σε συνάρτηση με την εκτιμώμενη αξία πράγμα που έπραξε.

Η προσέγγιση των Αιτητών ότι η ίδια έπρεπε να συνυπολογίσει, για σκοπούς αξιολόγησης των προσφορών, τα διοικητικά έξοδα και κόστη, τα έξοδα έκδοσης εγγυητικής και τα άλλα έξοδα που τυχόν θα βαρύνουν κάθε προσφοροδότη, προκειμένου να αποφανθεί περί του αποδεκτού ή μη της προσφοράς του είναι εσφαλμένη. Εάν ενεργούσε με τον τρόπο που οι Αιτητές εισηγούνται, τότε η απόφασή της θα ήταν εσφαλμένη και υποκείμενη σε ακύρωση σύμφωνα με τα αποφασισθέντα στην *Προσφ. 48/2016 Eagle Watch Security Services Ltd v. Δήμου Λεμεσού*, ημερ. 30.5.2017.

Στον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η προσφορά του Επιτυχόντα ήταν ασυνήθιστα χαμηλή ή θα έπρεπε να θεωρηθεί ως τέτοια και να ζητηθούν σχετικές διευκρινίσεις, η Αναθέτουσα Αρχή απαντά ότι η ασυνήθιστα χαμηλή τιμή δεν δύναται να εξεταστεί εντός του πλαισίου που οι Αιτητές οριοθετούν, αλλά και ότι οι Αιτητές, στην προσπάθειά τους να υποστηρίξουν τους ισχυρισμούς τους, έχουν προβεί σε αυθαίρετους υπολογισμούς ποσών και σε υποθετικά σενάρια για έξοδα που θα προκύψουν. Οι υπολογισμοί των Αιτητών είναι υποκειμενικοί και αυθαίρετοι και δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη ή να τύχουν αξιολόγησης από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Οι όροι του Διαγωνισμού δεν απαιτούσαν ανάλυση της προσφερόμενης τιμής με τον τρόπο που εισηγούνται οι Αιτητές. Αντίθετα ρητός όρος του διαγωνισμού ήταν όπως οι προσφοροδότες συνυπολογίσουν οποιεσδήποτε δαπάνες, (όρος 8.3.3 (δ) του Μέρους Α).

Σε σχέση με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι το προσωπικό θα πρέπει να παραμείνει σταθερό, αφού ο Ανάδοχος δεν θα προβαίνει σε αλλαγές του προσωπικού που συμφωνήθηκε, χωρίς την έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής, η Αναθέτουσα Αρχή σημειώνει ότι ο όρος αυτός δεν αποτελούσε τεχνικό όρο του Διαγωνισμού αλλά όρο, ο οποίος σχετίζεται με την υπογραφή και εκτέλεση της Σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, συνεχίζει, το συμπέρασμα των Αιτητών ότι, με το να απαιτείται η λήψη της έγκρισης της Αναθέτουσας Αρχής για την αλλαγή προσωπικού, σημαίνει ότι το προσωπικό θα πρέπει να παραμείνει σταθερό, είναι εσφαλμένο και ανεδαφικό. Σημείωσε επίσης ότι είτε με προσωπικό που θα

εργοδοτείται στον Ανάδοχο για περίοδο κάτω των 6 μηνών και θα πρέπει να πληρώνεται κατ' ελάχιστον €4,90/ ανά ώρα είτε με προσωπικό άνω των 6 μηνών το οποίο θα πληρώνεται κατ' ελάχιστον €5,20/ ανά ώρα, η προσφορά του Επιτυχόντα υπερκαλύπτει τις πρόνοιες του περί Κατώτατων Μισθών Διατάγματος και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ασυνήθιστα χαμηλή.

Εσφαλμένη θεωρεί η Αναθέτουσα Αρχή και τη θέση των Αιτητών σε σχέση με την προσφερόμενη τιμή για τον εξοπλισμό (κουβούκλια και τουαλέτες). Οι υπολογισμοί των Αιτητών, συνεχίζει, είναι υποκειμενικοί και η επιχειρηματολογία τους σε σχέση με τον εξοπλισμό αόριστη.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει επίσης τους ισχυρισμούς των Αιτητών για παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της τυπικότητας ως αόριστους, μη τεκμηριωμένους και βασισμένους σε διαπιστώσεις των Αιτητών, που δεν θα μπορούν να τύχουν αξιολόγησης από την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία έχει υποχρέωση να κινείται εντός των όρων του Διαγωνισμού. Οι λόγοι αποκλεισμού οικονομικού φορέα από τη διαδικασία οι οποίοι είναι ρητά καθορισμένοι από τον περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2016, Ν.73 (Ι)/2016, άρθρο 57, στην παρούσα περίπτωση δεν συνέτρεχαν.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι η τιμή της προσφοράς του Επιτυχόντα ήταν ασυνήθιστα χαμηλή, η Αναθέτουσα Αρχή τονίζει ότι οι τιμές των προσφορών δεν

θεωρήθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης, το κατά νόμο αρμόδιο όργανο λόγω των τεχνικών της γνώσεων, ως ασυνήθιστα χαμηλές, ώστε να απαιτείται η παροχή διευκρινίσεων και παρέπεμψε στην απόφαση 1226/2021 του Διοικητικού Δικαστηρίου.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η προσφορά του Επιτυχόντα «ήταν κατά 46,50191% χαμηλότερη από τον προϋπολογισμό δαπάνης», η Αναθέτουσα Αρχή επανέλαβε ότι κριτήριο ανάθεσης, ήταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει χαμηλότερης τιμής ανά Επαρχία. Οι Αιτητές, αναφέρει, εσφαλμένα προσθέτουν τα ποσά των οικονομικών προσφορών του Επιτυχόντα ανά επαρχία και, ακολούθως, υπολογίζουν το ποσοστό απόκλισης του συνολικού αυτού ποσού έναντι του συνολικού ποσού του αντικειμένου του Διαγωνισμού. Για σκοπούς υπολογισμού του ποσοστού απόκλισης, πρέπει να εξεταστεί η οικονομική προσφορά κάθε προσφοροδότη ανά Επαρχία. Το ποσοστό απόκλισης των οικονομικών προσφορών που υπέβαλε ο Επιτυχών ανά επαρχία κυμαίνεται για τις επαρχίες Αμμοχώστου, Πάφου, Λάρνακας μεταξύ 19 – 20%, για την Επαρχία Λεμεσού 19% και για την επαρχία Λευκωσίας 20%. Η Αναθέτουσα Αρχή η οποία διαθέτει και την απαραίτητη τεχνογνωσία, δεν έκρινε ότι συνέτρεχε ζήτημα ασυνήθιστα χαμηλής τιμής.

Τέλος, η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει, επίσης, ως ατεκμηρίωτους τους ισχυρισμούς των Αιτητών περί πλάνης της Αναθέτουσας Αρχής και ελλιπούς αιτιολογίας της απόφασης της.

Έχουμε μελετήσει τις θέσεις των δύο μερών όπως αυτές έχουν τεθεί ενώπιον μας μέσω των γραπτών αγορεύσεων και κατά την ακρόαση της προσφυγής.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό της Αναθέτουσας Αρχής για μη νομιμοποίηση των Αιτητών σ' ότι αφορά την προσφορά τους για την Επαρχία Λευκωσίας, αυτός, ενόψει όσων πιο κάτω θα αναφέρουμε, κρίνουμε ότι δεν χρήζει εξέτασης.

Σε σχέση με τον πρώτο λόγο ακύρωσης παραθέτουμε όσα από τα έγγραφα του διαγωνισμού θεωρούμε σχετικά.

Όρος 9.4 Αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών, ορίζονται τα εξής:

«2. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν Προσφορές που δεν καλύπτουν τους απαιτούμενους από τα Έγγραφα Διαγωνισμού σχετικούς όρους και συνθήκες, η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει τις Προσφορές αυτές δια του Αρμοδίου Οργάνου της.

[...].

4. Στην αξιολόγηση των Οικονομικών Προσφορών, θα λαμβάνεται υπόψη και η σχετική Νομοθεσία για τους κατώτατους μισθούς, ειδικά, τον Περί Κατώτατου Ορίου Μισθών Νόμο (ΚΕΦ. 183) καθώς και το Κατώτατων Μισθών Διάταγμα του 2012.

[...].

Δεν θα γίνονται αποδεκτές προσφορές που η τιμή μονάδας δεν υπερβαίνει το άθροισμα του κατώτατου μισθού.»

Επιπρόσθετα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ-ΤΕΧΝΙΚΕΣ

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ, όρος 4.1.8 Διαμόρφωση Κόστους Παροχής Υπηρεσιών και

Όροι Πληρωμής, αναφέρονται τα πιο κάτω:

«Ο φύλακας πρέπει να έχει λογικές αποδοχές, οι οποίες, σε καμία περίπτωση, δεν θα πρέπει να είναι λιγότερες του ελάχιστου επιτρεπτού, βάσει της Νομοθεσίας και/ή άλλως πως, ορίου.»

Επίσης στον όρο 4.1.9. Μισθοδοσία Προσωπικού Αναδόχου, προβλέπεται ότι:

«Ο Ανάδοχος θα πρέπει να παρέχει μισθοδοσίες προς τους φύλακες που είναι σύμφωνες με τον Περί Κατώτατου Ορίου Μισθών Νόμο (ΚΕΦ. 183) καθώς και το Κατώτατων Μισθών Διάταγμα του 2012».

Ακόμα στο Μέρος Β: Συμφωνία - Ειδικοί Όροι της Σύμβασης σχετικά με την σύνταξη της οικονομικής προσφοράς και την αξία της συμβάσης, στον όρο 3.2 αναφέρεται:

«Στην αξία της Σύμβασης, την οποία ο Ανάδοχος θεωρεί νόμιμο, εύλογο και επαρκές αντάλλαγμα για την εκτέλεση του Αντικειμένου της Σύμβασης, περιλαμβάνεται κάθε είδους δαπάνη που θα απαιτηθεί ή ενδέχεται να απαιτηθεί για την κάλυψη των υποχρεώσεων του Αναδόχου, τα έξοδα και το κέρδος του, περιλαμβανομένων τυχόν αμοιβών τρίτων, χωρίς καμία περαιτέρω επιβάρυνση της Αναθέτουσας Αρχής.»

Επίσης στον όρο 8.3.3 του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού αναφέρεται:

«[...]

- (δ) Για την συμπλήρωση του Εντύπου Οικονομικής Προσφοράς ο Προσφέρων πρέπει να συνοπολογίσει τυχόν κρατήσεις που προβλέπονται από την Κυπριακή Νομοθεσία, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που θα απαιτηθεί για την κάλυψη των υποχρεώσεών του, τα έξοδα και το κέρδος του.*
- (ε) Οι προσφερόμενες τιμές πρέπει να περιλαμβάνουν τόσο τους πληρωτέους δασμούς και φόρους, όσο και εισφορές που τυχόν*

επιβάλλονται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εισαγόμενα προϊόντα. Οι προσφερόμενες τιμές θα θεωρούνται οριστικές και δεν θα επηρεάζονται από τυχόν αυξομειώσεις των προαναφερόμενων φόρων, δασμών ή/ και εισφορών.»

Όπως προκύπτει από τους πιο πάνω όρους, οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς είχαν υποχρέωση στην τιμή της προσφοράς τους να συνυπολογίσουν τον κατώτατο μισθό σύμφωνα με τη Νομοθεσία, οποιεσδήποτε εισφορές και δαπάνες τις οποίες σύμφωνα με τη νομοθεσία έχουν υποχρέωση να καταβάλλουν καθώς και οποιαδήποτε έξοδα, διοικητικά ή άλλα προκύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης, όπως και το κέρδος τους. Ο Επιτυχών στο Έντυπο 9 - Έντυπο Οικονομικής Προσφοράς, στο σημείο «Αμοιβή Ανθρωπόωρας» συμπλήρωσε ως ποσό το ποσό των €5.98.

Αποτελεί κοινό έδαφος ότι σύμφωνα με τη Νομοθεσία², τους Κανονισμούς 3.3, 3.4 και 3.5 και του περί Κατώτατων Μισθών (Πωλητές, Γραφείς, Νοσηλευτικοί Βοηθοί, Βοηθοί Παιδοκόμοι, Βοηθοί Βρεφοκόμοι, Σχολικοί Βοηθοί, Φρουροί, Φροντιστές και Καθαριστές) Διατάγματος του 2012, ΚΔΠ 180/2012, ο κατώτατος ακάθαρτος μηνιαίος μισθός ανέρχεται σε €4.90 την ώρα για εργοδοτούμενους που δεν συμπλήρωσαν 6 μήνες εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη και σε €5.20 ανά ώρα με τη συμπλήρωση έξι μηνών συνεχούς απασχόλησης.

Η τιμή που ο Επιτυχών έχει καθορίσει στην προσφορά του είναι €5.98 ανά ανθρωπόωρα, βρίσκεται δηλαδή ελάχιστα πιο πάνω, αν στην αμοιβή €5.20 ανά

---

² Ο περί του Κατώτατου Ορίου Μισθών Νόμος, Κεφ. 183, άρθρα 2 και 3.1

ανθρωποώρα προστεθούν οι εισφορές που καθορίζονται από την νομοθεσία, κατά κοινή αποδοχή είναι 14,9%, είναι δε αρκετά αυξημένη σε σχέση με φρουρούς που δεν συμπλήρωσαν 6 μήνες εργασίας. Επομένως, εκείνο το οποίο προκύπτει είναι ότι μέσω της προσφοράς του Επιτυχόντα διασφαλίζεται η καταβολή του κατώτατου μισθού. Όσον αφορά τις εισφορές στο Ταμείο Αδειών ή την απ' ευθείας πληρωμή στους εργαζόμενους της άδειας τους, αυτό είναι πρόωρο να εξεταστεί καθότι αφορά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης. Στο παρόν στάδιο είναι άγνωστο το καθεστώς των εργαζομένων που ο επιτυχών θα εργοδοτεί. Συνεπώς οι σχετικοί όροι του Διαγωνισμού πληρούνται και ορθά η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι η προσφορά του Επιτυχόντα βρίσκεται εντός των πλαισίων που καθορίζει η νομοθεσία.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό των Αιτητών για μη κάλυψη του διοικητικού κόστους και του κέρδους του Επιτυχόντα από την προσφερόμενη τιμή, αυτό είναι κάτι που δεν μπορούμε να κρίνουμε ούτε να εκτιμήσουμε καθότι κάθε οικονομικός φορέας έχει την δική του πολιτική κέρδους και κοστολόγησης του διοικητικού του κόστους. Επισημαίνουμε επίσης, σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή, ότι με βάση τους όρους του διαγωνισμού, η τιμή ανά ανθρωποώρα που δηλώνεται από τους προσφοροδότες είναι η τιμή που προσφέρεται προς εκτέλεση του αντικειμένου της Σύμβασης και η οποία θα καταβάλλεται από την Αναθέτουσα Αρχή. Η τιμή αυτή δεν αναφέρεται αλλά ούτε και διασυνδέεται ή αντιστοιχεί με

τον μισθό που θα καταβάλλεται στον κάθε φύλακα ούτε με οποιοδήποτε άλλο κόστος ή κέρδος του Επιτυχόντα.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι το προσωπικό θα πρέπει να παραμένει σταθερό καθ' όλη την διάρκεια της σύμβασης και δεν θα προβαίνει σε αλλαγές του προσωπικού που συμφωνήθηκε παραπέμπουμε αρχικά στο άρθρο 10 – Ειδικοί Όροι Σύμβασης όπου αναφέρεται ότι:

«Ο Ανάδοχος δεν θα προβαίνει σε αλλαγές του προσωπικού που συμφωνήθηκε δυνάμει των όρων της Σύμβασης χωρίς την έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής».

Ο εν λόγω όρος είναι πρόδηλο ότι αφορά όρο της Σύμβασης που θα υπογραφεί μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του Αναδόχου (άρθρο 10 – Ειδικοί Όροι Σύμβασης). Αφορά δηλαδή στάδιο μεταγενέστερο της κατακύρωσης του διαγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση το άρθρο αυτό παρέχει την δυνατότητα αλλαγής του προσωπικού με προηγούμενη έγκριση της Αναθέτουσας Αρχής. Επομένως ο ισχυρισμός αυτός δεν ευσταθεί.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η προσφερόμενη τιμή του Επιτυχόντα δεν κρίθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή ως ασυνήθιστα χαμηλή παρά το ότι είναι 45,50191% χαμηλότερη από την προϋπολογιζόμενη δαπάνη και η αναφορά στην έκθεση αξιολόγησης ότι το θέμα εξετάστηκε επισταμένα δεν είναι αρκετό, παραπέμπουμε αρχικά στο σχετικό άρθρο 69 του Περί της Ρύθμισης των

Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων για συναφή θέματα Νόμο Ν. 73

(I)/2016 Νόμου όπου αναφέρεται:

(1) «Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.».

Το θέμα της ασυνήθιστα χαμηλής τιμής καθώς προκύπτει από την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, είναι άλλωστε κοινό έδαφος, απασχόλησε την Αναθέτουσα Αρχή. Συνεπώς οι αποφάσεις στις Προσφυγές 33/2016³ και 16/2020⁴ στις οποίες παραπέμπουν οι Αιτητές δεν τυγχάνουν εφαρμογής. Τα εκεί δεδομένα ήσαν διαφορετικά.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της για το ζήτημα της ασυνήθιστα χαμηλής τιμής, αναφέρει τα εξής:

«Στο στάδιο αυτό, όπως παράλληλα είχε σημειωθεί και στο Παράρτημα Α, η Ε.Α. εξέτασε εάν οποιαδήποτε από τις Οικονομικές Προσφορές εμπίπτει στην έννοια της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, όπως αυτή καταγράφεται στο σημείο 9.4.5 του Μέρους Α' των Εγγράφων του Διαγωνισμού. Διεξάχθηκε επίσης εξέταση από την Ε.Α. της σχετικής Νομοθεσίας για τους κατώτατους μισθούς, ειδικά, του Περί Κατώτατου Ορίου Μισθών Νόμου (ΚΕΦ. 183) καθώς και του περί Κατώτατων Μισθών Διάταγμα του 2012, Κ.Δ.Π. 180/2012, στη βάση του σημείου 9.4.4 του Μέρους Α' των Εγγράφων του Διαγωνισμού. Η Ε.Α. εξετάζοντας επισταμένως εκάστη προσφορά ξεχωριστά, το σύνολο αυτής, στη βάση του προϋπολογισμού της σύμβασης, καθώς και τις τιμές μονάδας, μετά από ανταλλαγή απόψεων, αποφάσισε ότι καμία προσφορά

³ KPMG LIMITED v. ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, ημερ. 16.11.2016

⁴ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΛΤΔ v. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ, ημερ. 3.12.2020

δεν κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή. Ως εκ τούτου, δεν προτίθεται να ζητήσει επί τούτου, από κανένα Ε.Ο.Φ., την παροχή οποιωνδήποτε διευκρινίσεων. Περαιτέρω, κατά την υπό αναφορά έρευνα και αξιολόγηση, κατέστη φανερό και, κατ' επέκταση, κρίθηκε, ότι όλες οι προσφορές συμμορφώνονται πλήρως με τη σχετική νομοθεσία, ήτοι, είναι υψηλότερες των προβλεπόμενων του Κεφ. 183 και το Διάταγμα του 2012, Κ.Δ.Π. 180/2012.

Ως εκ των ανωτέρω, η Ε.Α. αποφάσισε ότι οι Οικονομικές Προσφορές, για όλες τις επαρχίες, από τους Ε.Ο.Φ, αναλόγως της επαρχίας που υπέβαλαν προσφορά, πληρούν τις απαιτήσεις όπως τίθενται στα έγγραφα του Διαγωνισμού, εκτός των όσων αναφέρονται πιο πάνω, και ότι καμία Οικονομική Προσφορά εκ των αξιολογηθέντων, δεν θεωρήθηκε ως ασυνήθιστα χαμηλή ή ότι υποβλήθηκε κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας.»

Όσον αφορά τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η προσφορά του Επιτυχόντα «ήταν κατά 46,50191% χαμηλότερη από τον προϋπολογισμό δαπάνης» παρατηρούμε ότι ο υπολογισμός των Αιτητών δεν είναι ορθός. Οι Αιτητές λανθασμένα υπολογίζουν την απόκλιση της προσφοράς του Επιτυχόντα διαιρώντας την Εκτιμώμενη Αξία της Σύμβασης €4,684,375.00 διά τέσσερα έτη αντί δια έξη. Σύμφωνα με τον όρο 2.3 του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού στην προϋπολογιζόμενη δαπάνη των €4,684,375.00 περιλαμβάνονται η δαπάνη για τα τέσσερα έτη που είναι η αρχική σύμβαση αλλά και ποσό €1,536,190.00 για δύο επιπλέον έτη σε περίπτωση που ήθελε ασκηθεί το δικαίωμα ανανέωσης. Συνεπώς η απόκλιση την οποία υπολογίζουν οι Αιτητές είναι εσφαλμένη.

Επιπρόσθετα διαπιστώνουμε ότι κριτήριο ανάθεσης με βάση τους όρους του Διαγωνισμού, ήταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει χαμηλότερης τιμής ανά Επαρχία. Σύμφωνα με τους όρους 7.5 και 8.1.4 Μέρος Α οι

οικονομικοί φορείς είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν προσφορά για όσες Επαρχίες ήθελαν με ξεχωριστή όμως οικονομική προσφορά για την κάθε Επαρχία. Στον όρο 2.3. του Μέρους Α' η εκτιμώμενη δαπάνη για τα τέσσερα έτη της Σύμβασης €3,072,380.00 αναλύεται κατά Επαρχία ως εξής: Επαρχία Λευκωσίας €2,020,460.00, Επαρχία Λεμεσού €262.980,00, Επαρχία Λάρνακας €262.980,00, Επαρχία Πάφου €262.980,00, Επαρχία Αμμοχώστου €262.980,00. Συνεπώς η Αναθέτουσα Αρχή ορθά εξέτασε την οικονομική προσφορά κάθε προσφοροδότη για κάθε Επαρχία και αν υπήρχε ασυνήθιστα χαμηλή τιμή αυτή θα έπρεπε να εξεταστεί κατά Επαρχία και όχι συνολικά.

Από το συνημμένο ως Παράρτημα Ι, στην Έκθεση Αξιολόγησης φαίνεται ότι Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε σε σύνταξη Πίνακα στο οποίο κατέγραψε αναλυτικά τα ποσά των οικονομικών προσφορών ανά οικονομικό φορέα και ανά Επαρχία. Διαπιστώνεται επίσης ότι το ποσοστό απόκλισης των οικονομικών προσφορών που υπέβαλε ο Επιτυχών για κάθε Επαρχία κυμαίνεται μεταξύ 19 – 20% (για τις επαρχίες Αμμοχώστου, Πάφου, Λάρνακας και Λεμεσού το ποσοστό απόκλισης είναι στο 19% ενώ για την επαρχία Λευκωσίας στο 20%). Η Αναθέτουσα Αρχή η οποία διαθέτει και την απαραίτητη τεχνογνωσία, μετά από έρευνα αποφάσισε ότι καμιά οικονομική προσφορά δεν κρίθηκε ως ασυνήθιστα χαμηλή. Συνεπώς η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ότι δεν απαιτείτο η αναζήτηση διευκρινίσεων από τον Επιτυχόντα για την απόκλιση της προσφοράς του από την εκτιμώμενη αξία, κρίνεται καθόλα εύλογη.

Τέλος ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών για πλάνη περί τα πράγματα και τον νόμο και/ή έλλειψη δέουσας έρευνας ευσταθεί. Η Αναθέτουσα Αρχή προτού καταλήξει καθώς προκύπτει έχει εξετάσει ότι η προσφορά του Επιτυχόντα δεν παραβιάζει την σχετική Νομοθεσία για τους κατώτατους μισθούς, ειδικά, του Περί Κατώτατου Ορίου Μισθών Νόμου (ΚΕΦ. 183) καθώς και του περί Κατώτατων Μισθών Διάταγμα του 2012, Κ.Δ.Π. 180/2012 και έχει αιτιολογήσει την απόφαση της.

Ενόψει των όσων έχουμε αναφέρει πιο πάνω η προσφυγή αποτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται.